

Handläggare
Emelie Steen
Nina Ström
Sigrún Andersdóttir**Till**
Socialnämnden
2020-09-22

Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelser

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2020/415

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss om Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelser.

Lena Lundström Stoltz
FörvaltningschefViktor Morawski
Administrativ chef

Sammanfattning

Riktlinjer avseende lokalupplåtelser innehåller förslag på hantering för att säkerställa att tillgång till lokaler inte ges till någon aktör som står i strid med samhällets grundläggande värderingar om respekt för människors lika värde och enskildas grundläggande fri- och rättigheter. Det huvudsakliga syftet med demokrativillkoret är att förhindra att stadens lokaler upplåts till aktörer som inte delar de grundläggande värderingar som ska skyddas och främjas av det allmänna.

Förvaltningen ställer sig positiv till att gemensamma riktlinjer tagits fram för att säkerställa att tillgång till lokaler fortsatt inte ska gå till aktörer med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har lämnat remissen ”Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelse” till socialnämnden för yttrande. Remisstiden sträcker sig till den 1 september 2020.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen, Enheten för juridik, upphandling och föreningsstöd i samråd med lokalenheten. Ärendet behandlas på förvaltningsgruppens möte den 19 augusti 2020 och på funktionshinderrådet den 20 augusti 2020.

Ärendet

I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2020 ska kommunstyrelsen, i samarbete med berörda nämnder, ta fram stadsövergripande riktlinjer för lokaluthyrning som möter stadens demokrativillkor. Kommunstyrelsen har formulerat kommungemensamma riktlinjer som innehåller förslag på hantering för att säkerställa att tillgång till lokaler fortsatt inte ska gå till aktörer med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism.

Riktlinjer

För att säkerställa att tillgång till lokaler inte ges till någon aktör som står i strid med samhällets grundläggande värderingar om respekt för människors lika värde och enskildas grundläggande fri- och rättigheter ska nämnderna i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning av lokalupplåtelse föra in ett demokrativillkor. I villkoret ska det tydliggöras att det är en förutsättning att aktören uppfyller demokrativillkoret för att få tillgång till stadens lokaler.

I riktlinjerna finns förslag på hur nämnderna ska kontrollera föreningar eller organisationer som vill nyttja stadens lokaler samt hur hantering ska ske i de fall en förening eller organisation inte uppfyller kraven. Riktlinjerna beskriver hur demokrativillkoret ska säkerhetsställas och vilken information som ska kontrolleras i samband med lokalupplåtelse. Utöver ovanstående ges stöd i avtalsskrivning.

Kontrollera att organisationen uppfyller demokrativillkoret

Bidragsgivande nämnd ska som första steg kontrollera att föreningen eller organisationen uppfyller demokrativillkoret. Huvudregeln är att den som vill nyttja en lokal ska visa att samtliga villkor som fastställts i riktlinjer eller rutiner är uppfyllda. Sökanden ska kunna intyga att verksamheten är förenlig med demokrativillkoret. En förening eller organisation som intygar detta

och det av övriga uppgifter inte framgår annat, får antas uppfylla demokrativillkoret.

Vidare ges fyra övergripande exempel på ageranden som strider mot samhällets grundläggande värderingar kopplat till lokalupplåtelse. Bidrag ska inte lämnas till en förening eller organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten:

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2 , eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket

Om en förening eller organisation har brutit mot demokrativillkoret kan den i vissa fall ändå få nyttja stadens lokaler om det finns särskilda skäl för det. Det ska särskilt beaktas om föreningen eller organisationen tagit avstånd från agerandet och om föreningen eller organisationen vidtagit adekvata åtgärder för att säkerhetsställa att agerandet inte upprepas. En prövning om en förening eller organisation uppfyller demokrativillkoret ska göras vid varje beslutstillfälle.

Granska förfrågan i övrigt

Om aktören uppfyller demokrativillkoret ska nämnden granska förfrågan i övrigt. Nämnden ska säkerhetsställa att förfrågan omfattar relevant information och fokus ska ligga på den som ska nyttja lokalen. I förfrågan bör det framgå vad lokalen ska användas till under upplåtelseperioden och program och föreläsare ska meddelas till upplåtaren i samband med förfrågan. Upplåtande nämnd eller bolag kan kalla till ett klagande möte efter att ha tagit del av den förfrågan som lämnats in. Mötet används för att diskutera hur nyttjanderättshavaren avser uppfylla syftet med upplåtelsen, mötet kan också användas för att diskutera hur nyttjanderättshavaren uppfyller demokrativillkoret.

Förslaget innehåller även en kort vägledning hur dokumentationen kring förfrågan ska hanteras, svårbedömda ärenden samt stöd i avtalsskrivningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Övergripande synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till att gemensamma riktlinjer tagits fram för att aktörer med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism inte ska få tillgång till lokaler genom stadens försorg. Förvaltningen är positiv till tydliga exempel på grundläggande värderingar och till stöd i avtalsskrivningen.

Riktlinjer

Kontrollera att föreningen/organisationen uppfyller demokrativillkoret

Förvaltningen föreslår ett förtydligande av vilka krav som ställs på föreningen eller organisationen för att kunna nyttja en lokal, exempelvis att föreningen ska ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter, verka för likabehandling och ha en demokratisk struktur.

Ansvar för enskilda medlemmar

Förvaltningen föreslår att texten om att det kan ifrågasättas vilka värderingar föreningen står för kompletteras med att det kan finnas skäl att följa upp hur föreningen ser på medlemmarnas agerande. Samt att det läggs till en mening om att aktuell förvaltning föreslås kontakta sökande förening och be om en redogörelse för hur de ser på medlemmarnas agerande och vilka åtgärder som har vidtagit eller planerar att vidta.

Bilagor

1. Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelser